

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»**

Кафедра освітньої політики

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ТРЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ГРОМАДЯНСЬКА ТА
ІСТОРИЧНА ОСВІТА**

**«Нова українська школа:
завершення адаптаційного циклу в 5-6 класах»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри освітньої політики
(*протокол №3 від 28.03.2024 р.*)

Завідувачка кафедри

Христина ЧУШАК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(*протокол №3-2 від 25.04.2024 р.*)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

ЛЬВІВ 2024

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Розробники: методист кабінету координації НУШ, викладач кафедри суспільствознавчої політики ЛОІППО І.А.Костюк

Мета: розвиток загальних і професійних компетентностей вчителів 5-6-х класів необхідних для організації навчання, виховання і розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації, в тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Напрямок:

- розвиток професійних компетентностей вчителів історії та громадянської освіти, які здійснюватимуть навчання у територіальних громадах (знання освітніх вимог державного стандарту базової середньої щодо переорієнтації освітніх результатів учнів 5-6 класів, сутності переходу від знаннєцентричної моделі до компетентнісного навчання згідно концепції НУШ, нової організації змісту та його представленість у модельних програмах і створених на їх основі підручників, особливостей впровадження діяльнісного підходу на уроці та сучасної системи оцінювання);
- розвиток предметно-методичної, аналітичної, прогностичної, комунікативної, психологічної компетентності
- розвиток компетентності управління освітнім процесом та безперервного професійного розвитку

Обсяг: 34 години.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що

вдосконалюватимуться/набуватимуться:

управлінська - здатність ефективно здійснювати управлінську діяльність в умовах розбудови нової української школи; уміння управляти освітньою діяльністю, планувати і організовувати роботу закладу та його розвиток; реалізовувати освітню політику закладу освіти відповідно до вимог і стандартів державної політики в сфері освіти, уміння аналізувати нормативні документи

професійно-педагогічна - обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища;

інформаційно-комунікаційна - здатність ефективно працювати з інформацією, забезпечувати ефективні комунікації в колективі, застосовувати різні способи взаємодії з колективом та окремими працівниками, представниками урядових структур; уміння шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати та передавати її.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Очікувані результати навчання:

- обізнані щодо моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів;
- вміють планувати та організовувати освітній процес для досягнення очікуваних освітніх результатів згідно вимог ДСБО;
- формують та розвивають у слухачів аналітичну, предметно-методичну та прогностичну компетентність при організації освітнього процесу;
- беруть до уваги під час організації навчання вікові психологічні особливості молодших підлітків та їх пізнавальну діяльність у сучасному інформаційному середовищі;
- здійснюють педагогічну підтримку учасників освітнього процесу;
- вміють використовувати сучасні електронні (цифрові) освітні ресурси, технології дистанційного навчання в організації освітнього процесу.

Вартість (у разі встановлення): за кошти освітньої субвенції відповідно до Постанови КМУ від 4 квітня 2018 р. N 237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа»

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою навчання.

Час за робочою навчальною програмою: Пр.-2

Тема 1. Зміна освітніх результатів у 5-6 класах НУШ. Здобутки та перешкоди у реалізації ДСБО у 5-6 класах (адаптивний цикл базової середньої освіти). Ієрархія освітніх результатів ДСБО (Л.-2, Пр.-4)

План лекційного заняття (2 год.):

1.1. Виклики в середній освіті, пов'язані із зміною освітніх результатів, сучасного інформаційного середовища, ШІ.

1.2. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти для українського вчителя та для українського учня/учениці.

План практичного заняття (4 год.):

1.3. Результати впровадження компетентнісного навчання згідно концепції НУШ. Аналіз здобутків та викликів впровадження вимог ДСБО у практиці щоденного викладання.

1.4. Компетентність як динамічна сукупність знань, вмінь та ставлень. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індексція освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання

1.5. Освітня програма закладу освіти. Навчальний план. Модельна навчальна програма, її зміст та структура.

1.6. Освітні втрати та освітні розриви як чинник навчального процесу. Прогностична та організаційна компетентність учителя при роботі з освітніми втратами.

Тема 2. Психологія пізнавальних процесів у сучасних умовах. Потреба та можливості у подоланні освітніх втрат: переваги компетентнісної моделі навчання. (Л.-2 Пр. - 2)

План лекційного заняття (2 год.):

2.1 Сучасні нейрокогнітивні науки про пізнавальну діяльність та психологію пам'яті.

2.2. Психологія навчання, особливості пізнавальних процесів школярів в умовах стресу війни та зміни інформаційного середовища. Суть та причини освітніх втрат.

План практичного заняття (2 год)

2.3. Психологічні вікові особливості школярів 10-12, 13-14 років та їх вплив на організацію освітнього процесу. Освітні втрати та їх вплив на корекцію навчальних програм: підходи до організацій змісту, планування досягнення освітніх результатів та формування наскрізних вмінь.

2.4. Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату. Наступність та системність у досягненні освітніх результатів.

Тема 3. Розуміння педагогічної лексики та її втілення в діяльності учителя на уроці. (Л.-2.Пр.- 4)

План лекційного заняття (2 год.):

3.1. Дидактика історичної та громадянської освіти. Інтегрований підхід до організації навчання як запорука взаємодоповнюючих та взаємопов'язаних знань.

3.2. Прийоми, методи, педагогічні технології, педагогічні стратегії. Способи і засоби навчання.

План практичного заняття (4 год):

3.3. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу для реалізації діяльнісного підходу та компетентнісного навчання у 5-6 класах НУШ. Методи, прийоми, технології, навчальні стратегії: розуміння особливостей застосування.

3.4. Аналіз пропонованих модельних програм та підручників для 5-6 класів інтегрованих курсів ГІО з точки зору реалізації змістових ліній освітньої галузі та компетентнісного потенціалу галузі. Робота з документами.

3.5. Відповідність змісту, пропонованих видів навчальної діяльності та запланованих освітніх результатів. Робота з матеріалами параграфів.

3.6. «Традиційні» та «інноваційні» методи навчання: переваги та перешкоди використання.

Тема 4. Наскрізнi вміння та їх формування сучасними освітніми засобами. Актуальні педагогічні прийоми (Пр.-6)

План практичного заняття (6 год):

- 4.1. Читання з розумінням – ключове наскрізне вміння. Проблеми ефективного читання як діяльності.
- 4.2. Роль читання з розумінням у формуванні інших наскрізних вмінь та досягнення освітніх результатів ДСБО. Читання з розумінням як мовленнєва компетентність.
- 4.3. Читання як діяльність. Ознаки розуміння тексту. Нейрокогнітивні особливості пізнання і читання.
- 4.4. Методи і прийому розвитку читання з розумінням. Аналіз параграфу на можливість застосування методів і прийомів читання з розумінням
- 4.5. Структура уроку та місце читання як діяльності.
- 4.6. Предметно-методична компетентність вчителя, його управлінська та прогностична компетентності у формуванні наскрізних вмінь .

Тема 5. Оцінювання. Основні види оцінювання результатів навчання учнів в ГІО (Пр.-3)

План практичного заняття (3 год):

- 5.1. Формувальне оцінювання після двох років впровадження у 5-6 класах. Виклики фіксації освітніх результатів та їх інтерпретації в освітній галузі ГІО.
- 5.2. Методична допомога у проведенні проміжного та підсумкового оцінювання. Баланс оцінювання знань та вмінь у діагностувальних роботах.
- 5.3. Важливість надання учителем зворотного зв'язку учням в усній і письмовій формах. Методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу.

Тема 6. Шкільний менеджмент для успіху НУШ. Лідерство і педколектив (Пр. 3)

- 6.1. Шкільні команди та механізми професійної взаємодії. Наступність у початковій та середній освіті: необхідність взаємодії в інтересах учнів та досягнення освітніх результатів.

6.2. Взаємодія педагогічного колективу з батьківською спільнотою для досягнення школярами сучасних освітніх результатів: обізнаність батьків щодо реформи НУШ, суті змін в освітньому процесі, очікуваних освітніх результатах на кожному рівні середньої освіти.

6.3. Новації та виклики оцінювання (зміна ставлення до шкільної оцінки, розуміння її складових). Роль свідомих батьків у досягненні школярами сучасних освітніх результатів.

Круглий стіл: Професійна компетентність і професійна рефлексія. Ситуація успіху для вчителя та учнів. (2 год).

Підсумкове заняття. (Пр.2.)

Час за робочою навчальною програмою: 36 год.

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методiku роботи зі слухачами курсів. Команда тренерів-педагогів створює освітню програму для навчання колег у територіальних громадах.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Назви тем</i>	<i>Кількість годин</i>			
	<i>Усього</i>	<i>Лекції</i>	<i>Прак-тичні</i>	<i>Тренінги</i>
Тема 1. Зміна освітніх результатів у 5-6 класах НУШ. Здобутки та перешкоди у реалізації ДСБО у 5-6 класах (адаптивний цикл базової середньої освіти). Ієрархія освітніх результатів ДСБО	6		6	

1.1. Виклики в середній освіті, пов'язані із зміною освітніх результатів, сучасного інформаційного середовища, ШІ.			1	
1.2. Ціннісні орієнтири базової середньої освіти для українського вчителя та для українського учня/учениці.			1	
1.3. Результати впровадження компетентнісного навчання згідно концепції НУШ. Аналіз здобутків та викликів впровадження вимог ДСБО у практиці щоденного викладання.			1	
1.4. Компетентність як динамічна сукупність знань, вмінь та ставлень. Ієрархія освітніх результатів та їх взаємопов'язаність. Індиксація освітніх результатів та орієнтирів для оцінювання			1	
1.5. Освітня програма закладу освіти. Навчальний план. Модельна навчальна програма, її зміст та структура.			1	
1.6. Освітні втрати та освітні розриви як чинник навчального процесу. Прогностична та організаційна компетентність учителя при роботі з освітніми втратами.			1	
Тема 2. Психологія пізнавальних процесів у сучасних умовах. Потреба та можливості у подоланні освітніх втрат: переваги компетентнісної моделі навчання.	4	2	2	
2.1 Сучасні нейрокогнітивні науки про пізнавальну діяльність та психологію пам'яті.		1		
2.2. Психологія навчання, особливості пізнавальних процесів школярів в умовах стресу війни та зміни інформаційного середовища. Суть та причини освітніх втрат.		1		

2.3. Психологічні вікові особливості школярів 10-12, 13-14 років та їх вплив на організацію освітнього процесу. Освітні втрати та їх вплив на корекцію навчальних програм: підходи до організацій змісту, планування досягнення освітніх результатів та формування наскрізних вмінь.			1	
2.4. Алгоритм діяльності вчителя з подолання освітніх втрат в галузі історичної та громадянської освіти. Планування освітнього процесу та прогнозування його результату. Наступність та системність у досягненні освітніх результатів.			1	
Тема 3. Розуміння педагогічної лексики та її втілення в діяльності учителя на уроці.	6	2	4	
3.1. Дидактика історичної та громадянської освіти. Інтегрований підхід до організації навчання як запорука взаємодоповнюючих та взаємопов'язаних знань.		1		
3.2. Прийоми, методи, педагогічні технології, педагогічні стратегії. Способи і засоби навчання.		1		
3.3. Роль коректного методичного супроводу освітнього процесу для реалізації діяльнісного підходу та компетентнісного навчання у 5-6 класах НУШ. Методи, прийоми, технології, навчальні стратегії: розуміння особливостей застосування.			1	
3.4. Аналіз пропонованих модельних програм та підручників для 5-6 класів інтегрованих курсів ГЮ з точки зору реалізації змістових ліній освітньої галузі та компетентнісного потенціалу галузі. Робота з документами.			1	
3.5. Відповідність змісту, пропонованих видів навчальної діяльності та запланованих освітніх результатів. Робота з матеріалами параграфів.			1	
3.6. «Традиційні» та «інноваційні» методи навчання: переваги та перешкоди використання.			1	
Тема 4. Наскрізні вміння та їх формування сучасними освітніми засобами. Актуальні педагогічні прийоми	6	1	5	

4.1. Читання з розумінням – ключове наскрізне вміння. Проблеми ефективного читання як діяльності.		1		
4.2. Роль читання з розумінням у формуванні інших наскрізних вмінь та досягнення освітніх результатів ДСБО. Читання з розумінням як мовленнєва компетентність.			1	
4.3. Читання як діяльність. Ознаки розуміння тексту. Нейрокогнітивні особливості пізнання і читання.			1	
4.4. Методи і прийоми розвитку читання з розумінням. Аналіз параграфу на можливість застосування методів і прийомів читання з розумінням.			1	
4.5. Структура уроку та місце читання як діяльності на різних етапах уроку.			1	
4.6. Предметно-методична компетентність вчителя, його управлінська та прогностична компетентності у формуванні наскрізних вмінь.			1	
Тема 5. Оцінювання. Основні види оцінювання результатів навчання учнів в ГЮ	3		3	
5.1. Формувальне оцінювання після двох років впровадження у 5-6 класах. Виклики фіксації освітніх результатів та їх інтерпретації в освітній галузі ГЮ.			1	
5.2. Методична допомога у проведенні проміжного та підсумкового оцінювання. Баланс оцінювання знань та вмінь у діагностувальних роботах.			1	
5.3. Важливість надання учителем зворотного зв'язку учням в усній і письмовій формах. Методи отримання вчителем зворотного зв'язку щодо сприймання та розуміння учнями навчального матеріалу.			1	
Тема 6. Шкільний менеджмент для успіху НУШ. Лідерство і педколектив.	3			
6.1. Шкільні команди та механізми професійної взаємодії. Наступність у початковій та середній освіті: необхідність взаємодії в інтересах учнів та досягнення освітніх результатів.			1	

6.2. Взаємодія педагогічного колективу з батьківською спільнотою для досягнення школярами сучасних освітніх результатів: обізнаність батьків щодо реформи НУШ, суті змін в освітньому процесі, очікуваних освітніх результатах на кожному рівні середньої освіти.			1	
6.3. Новації та виклики оцінювання (зміна ставлення до шкільної оцінки, розуміння її складових). Роль свідомих батьків у досягненні школярами сучасних освітніх результатів.			1	
Круглий стіл: Професійна компетентність і професійна рефлексія. Ситуація успіху для вчителя та учнів.				5
Підсумкове заняття.				1
Разом	34	5	23	6
Всього годин для окремого слухача	34			

